

Een bijbaan naast school: goed idee?

Een bijbaan naast school kan om allerlei redenen handig zijn. Je verdient wat geld waarmee je leuke dingen kunt doen. Je hebt verantwoordelijkheden. En je vrienden doen het vast ook: 60% van de 15- en 16-jarigen heeft een (kleine) bijbaan. Maar is het ook goed voor school? Let je baas wel op je schoolresultaten? Kun je niet beter wachten tot je echt volwassen bent?

Prettig voor je bankrekening

De vakken in de supermarkt moeten iedere dag weer gevuld worden. Stel, je werkt hier een dag in het weekend en doordeweeks ook nog een paar uurtjes na school. Aan het eind van de maand kijk je tevreden naar je bankrekening. Mooi geregeld! **Naarmate** je er langer werkt, krijg je meer verantwoordelijkheden. Je draait alleen een afdeling en wijst nieuwe collega's de weg. Maar dan komt de toetsweek eraan en eigenlijk moet je elke dag leren. Of je lesrooster wijzigt en nu kan je woensdagmiddag niet meer werken. Je werkgever vraagt of je dan misschien in de ochtend kan, wanneer je de eerste twee uur vrij hebt? Gapend zit je in de klas. Die toetsweek wordt een ramp...

De voordelen van een bijbaan gaan verder dan het bedrag op je bankrekening. Je leert nieuwe mensen kennen, het kan erg gezellig zijn. Je doet je eerste werkervaring op en die kun je op je cv zetten. Je leert bijvoorbeeld samenwerken, doorzetten, hoe je met klanten omgaat, maar ook praktische dingen zoals schoonmaken. Je wordt wat zelfverzekerder over wat je allemaal kan, mensen rekenen op je. Het geeft je week **structuur**. En met dat bedrag kun je ook steeds meer volwassen uitgaven doen, of juist nog even sparen. Kortom, je leert op een volwassen manier met geld omgaan.

Puberbrein

Er zijn echter mensen die vinden dat scholieren echt niet zouden moeten werken tijdens schoolweken. Het zou tieners niet lukken om school en werk op een goede manier te combineren. Als scholieren dan lage cijfers halen, is dat te **wijten aan** de bijbaan, menen zij. En dat blijkt ook uit onderzoek door de Universiteit van Essex: tieners halen flink lagere cijfers als ze een bijbaantje combineren met school. Ook denken ouders wellicht dat het niet goed is voor hun gezondheid, ze zitten vermoeid in de klas. De werkgevers maken te graag gebruik van deze goedkope werkrachten.

School zou **prioriteit** moeten hebben, maar pubers weten volgens volwassenen nog niet altijd hoe ze de juiste prioriteiten moeten stellen. Het kan verleidelijk zijn om nu lekker te verdienen, maar met een schooldiploma ga je in de toekomst meer verdienen. Beseffen tieners dat wel? Het puberbrein kiest voor beloning op korte termijn.

Goed plannen

Is er dan geen goede combinatie mogelijk? Of zouden er misschien strengere **criteria** moeten gelden wanneer jongeren willen werken, regels die voor de jongere en de werkgever gelden? Alleen werken in een schoolweek als je cijfers goed zijn, bijvoorbeeld. Of: altijd vrij voor een toetsweek. Maar dat is misschien te ingewikkeld voor het bedrijf. En leer je niet juist goed plannen als je beide combineert?

Is een bijbaan wel of niet goed voor jongeren?

Een bijbaan naast school: goed idee?

Leer de nieuwe begrippen: **naarmate** – **structuur** – **wijten aan** – **prioriteit** – **criterium**.

naarmate: in de mate dat, in verhouding tot, *denk ook aan*: hoe... hoe..., of des te... des te...

VOORBEELD: **Naarmate** je meer uren werkt, is er minder tijd voor school of andere hobby's.

VRAAG: Denk je dat jouw cijfers zouden dalen **naarmate** je meer uren naast school werkt?

de structuur: inrichting, bouw, organisatie, constructie

VOORBEELD: Dankzij een bijbaan leer je ook de **structuur** van een bedrijf kennen.

VRAAG: Zijn er, gezien de **structuur** van een schooljaar, ook momenten waarop je prima kunt werken zonder problemen op school?

wijten aan: toeschrijven aan, is veroorzaakt door, zeggen dat iets negatiefs komt door...

VOORBEELD: Volgens sommigen zijn de problemen op school niet te **wijten aan** hun bijbanen, maar aan de planning van tieners.

VRAAG: Als jij nog geen bijbaan hebt en toch een laag cijfer haalt, **waaraan wijt** jij dat dan?

Het woord 'wijten aan' lijkt op 'verwijten': iemand iets kwalijk nemen, de schuld geven van iets.

'Dat is te **wijten aan** zijn roekeloze rijgedrag. Ik **verwijt** hem zijn roekeloze rijgedrag.'

de prioriteit: voorrang, iets wat voorrang heeft

VOORBEELD: Volgens volwassenen kunnen tieners geen **prioriteiten** stellen; misschien kunnen ze het heel goed, maar hebben ze nu eenmaal andere **prioriteiten**.

VRAAG: Wat heeft bij jou **prioriteit** als het gaat om het uitgeven of sparen van je zakgeld?

het criterium, de criteria (meervoud): eis, voorwaarde, richtlijn

VOORBEELD: Elke werkgever moet zich houden aan de **criteria** voor een veilige werkplek.

VRAAG: Wat zijn aan het eind van het jaar de **criteria** om over te gaan?

Een bijbaan naast school: goed idee?

Tieners mogen nog niet werken zoals volwassenen. School heeft immers **prioriteit** en dat is bij wet geregeld. Je mag pas een echte bijbaan hebben als je 15 bent, daarvoor mag je alleen licht werk doen, zoals een krantenwijk. **Naarmate** je ouder wordt, mag je meer werken en stijgt ook je uurloon. Werknemers moeten zich houden aan het **criterium** van het aantal uren per werkdag. Ook mogen minderjarigen niet elke zondag werken, of 's nachts bijvoorbeeld.

Deze regels zijn er omdat school ook gezien wordt als werk. Ook al krijg je er niet voor betaald, je lesuren tellen wel als *arbeidstijd* en die arbeidstijd mag gemiddeld 40 uur per week zijn bij 16- en 17-jarigen. Daarom kun je in de vakanties wel meer werken. Deze **structuur** van regels en mogelijkheden voor tienerwerk is er om de gezondheid en het onderwijs van tieners te beschermen. Of lagere cijfers nu wel of niet altijd te **wijten** zijn **aan** de bijbaan, de overheid wil vooral voorkomen dat jongeren kiezen voor snel geld in plaats van een diploma.

In de opgaven hieronder bekijk je de verdiensten van een bijbaan. Werk de opgaven op papier uit – je mag een rekenmachine gebruiken.

Opgave 1

Jay is 16 jaar en werkt in de supermarkt. Zijn loon is €5,47 per uur. Daar gaat nog belasting vanaf, maar hij weet dat hij dat later terug kan vragen bij de Belastingdienst. Hij krijgt dus per gewerkt uur €3,65 op zijn rekening.

- Na zijn eerste vier weken kijkt hij tevreden naar zijn bankrekening: er is €160,60 bijgeschreven. Hoeveel uren heeft hij gewerkt?
- In deze eerste vier weken had hij op school een lesrooster met 30 lesuur. Is dit samen met de uren in de supermarkt te veel arbeidstijd, volgens de regels die er zijn voor 16-jarigen? Zie tekst hierboven.

Opgave 2

Als Jay 18 wordt, werkt hij nog steeds bij de supermarkt, dat doet hij 16 uur per week. Inmiddels is zijn uurloon €6,86 per week, na aftrek van de belasting is dat €4,60. Jay kan nu ook rood staan op zijn bankrekening, dus 'in de min staan', omdat hij 18 is.

- Bekijk het beginbedrag van Jay en zijn uitgaven. Reken steeds uit wat er nog op zijn bankrekening staat (het 'banksaldo'). Als hij onder €0,- komt, dan heb je dus een negatief getal. Je mag voor het gemak het euroteken weglaten. Je schrijft dan bijvoorbeeld -7,50.

	datum	Uitgaven -	Inkomsten +	Banksaldo
<i>Beginbedrag</i>	1 juni			224,-
Zorgverzekering	2 juni	112,80		
Rijlessen (3 lessen)	8 juni	126,00		
Rekening mobiele telefoon	10 juni	12,50		
Etentje met vrienden	14 juni	35,00		
Rijlessen (3 lessen)	15 juni	126,00		
Cadeau vaderdag	18 juni	15,00		
Rijlessen (3 lessen)	22 juni	126,00		
Salaris Supermarkt	25 juni		331,20	

- Jay kan maximaal €250,- rood staan. Wat kan hij niet meer betalen?
- Jays ouders zeggen dat hij beter helemaal niet rood kan staan, omdat je er rente over betaalt. De rente op rood staan is bij hem 9,9% per jaar. Hoeveel betaalt Jay aan rente als hij het héle jaar €200,- rood staat?

Een bijbaan naast school: goed idee?

Beslis met een groepsdebat of jongeren wel of niet mogen werken naast school. Je hebt nu genoeg kennis over het onderwerp om er een mening over te hebben. De klas wordt ingedeeld in groepen, ieder groepje krijgt een standpunt en moet dat verdedigen.

Gebruik in het debat de nieuwe begrippen: **naarmate – structuur – wijten aan – prioriteit – criterium.**

[illegible]

Deze zinnen helpen je om een goede bijdrage te leveren aan het debat:

- Naar onze mening kunnen jongeren...
- Dat zal ik nu namens mijn groepje beargumenteren.
- Kun je aantonen dat deze gevolgen (wel/níet) door de bijbaan veroorzaakt worden?
- Ik denk dat jullie een belangrijk voordeel/nadeel over het hoofd zien.

hulpzinnen!

Een bijbaan naast school: goed idee?

Schrijf op wat jij denkt over het onderwerp. Gebruik daarbij de nieuwe begrippen: **naarmate – structuur – wijten aan – prioriteit – criterium**.

Kies je standpunt uit de mogelijkheden bij het debat, je mag nu zelf kiezen. Schrijf in volledige, nette zinnen op wat jij vindt en waarom je dat vindt. Maak een goed slot waarin je je standpunt herhaalt. De hulpzinnen helpen je op weg.

- Ik ben van mening dat...
- Het is het allerbelangrijkste dat jongeren leren...
- Bedenk bijvoorbeeld eens wat er gebeurt als...
- Zo kom ik tot de volgende conclusie: ...

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue or grey ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are approximately 20 lines visible. The paper has a slight shadow on the right side, suggesting it's resting on a surface.

Schrijf creatief!

Beschrijf jouw ideale baan, oftewel: wat wil je worden, later als je groot bent...? Wat doe je op een werkdag? Wat is het doel van je werk? Met wie werk je? Wat zijn je werktijden? Waarom is het zo leuk? Waarom past het goed bij jou? Betaalt het goed? Heb je nog veel vrije tijd over? etc.